

Gülay Ogelman, H., & Kahveci, D. (2023). Küçük çocukların sosyal becerileri ile sosyal duygusal iyi oluş düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Journal of Sustainable Educational Studies (JSES)*, 4(2), 75-90.

JSES

Journal of Sustainable Educational Studies

e-ISSN: 2757-5284

Geliş/Received: 11.01.2023 Kabul/Accepted: 10.04.2023

Makale Türü (Article Type): Araştırma Makalesi/Research Article

Küçük Çocukların Sosyal Becerileri ile Sosyal Duygusal İyi Oluş Düzeyleri Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

Hülya GÜLAY OGELMAN¹

Döne KAHVECİ²

Özet

Sosyal ve duygusal gelişim alanları, farklılıklar gösterebilir de birbirleriyle sürekli olarak yoğun bir şekilde etkileşim halindedirler. İki gelişim alanının ortak noktası olabilen kavramlardan biri sosyal duygusal iyi oluştur. Sosyal duygusal iyi oluş, olumlu ruh sağlığı ve zindeliğini ifade edip, iyimserlik, güven, mutluluk, öz-değer, başarı, bir anlam ve amaca sahip olmak, diğerleriyle destekleyici ve memnun edici ilişkiler kurma, kendini anlama, diğerlerinin duygularına etkili bir şekilde karşılık vermeyi içerir. Bu araştırmanın amacı, küçük çocukların sosyal becerilerinin sosyal duygusal iyi oluşları üzerindeki yordayıcı rolünün incelenmesidir. Çalışmaya 144 çocuk (66 kız (%45.8), 78 erkek (%54.2)) katılmıştır. Araştırmada Kişisel Bilgi Formu, Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği ve Sosyal Duygusal İyi Oluş, Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (PERİK) olmak üzere üç ölçme aracından yararlanılmıştır. Ölçme araçları, öğretmenler tarafından doldurulmuştur. Veriler, SPSS 20.0 istatistik paket programında analiz edilmiş olup, veriler normal dağıldığı için parametrik tekniklerden Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve Basit Doğrusal Regresyon Analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre sosyal beceri düzeyi ile sosyal ilişki kurma/sosyal performans, kendini kontrol/öz düzenleme, kendine güven/atılmanlık, stresle başa çıkma/duygusal dengelilik, sorumluluk bilinci/görev yönelimi, keşfetmekten keyif alma/keşfetme merakı arasında anlamlı düzeyde ve olumlu yönde ilişki bulunmaktadır. Ayrıca sosyal beceriler küçük çocukların sosyal ilişki kurma/sosyal performans, kendini kontrol/öz düzenleme, kendine güven/atılmanlık, stresle başa çıkma/duygusal dengelilik, sorumluluk bilinci/görev yönelimi, keşfetmekten keyif alma/keşfetme merakı değişkenlerini yordamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Sosyal duygusal iyi oluş; sosyal beceriler; okul öncesi dönem; küçük çocuklar

Investigation of Relationships Between Social Skills and Social Emotional Well-Being Levels of Young Children

Abstract

Although social and emotional development areas differ, they are in constant interaction with each other. One of the concepts that can be the common point of the two development areas is social emotional well-being. Social emotional well-being expresses positive mental health and well-being and it includes optimism, confidence, happiness, self-worth, achievement, having meaning and purpose, establishing supportive and satisfying relationships with others, self-understanding, responding effectively to the feelings of others. The aim

¹ Prof. Dr., Sinop Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi ABD, Sinop-Türkiye, ogelman@sinop.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4245-0208

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Sinop Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Sinop-Türkiye, denizkhvc027@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6306-8526

of the research is to explore the predictor role of young children's social skills on their social emotional well-being. 144 young children (66 girls (45.8%), 78 boys (54.2%)) participated in the study. In this research, three different data collection tools including a personal information template, social skills assessment scale and, social emotional well-being and resilience scale (PERIK), were used. The measurement tools were filled by the teachers. The data were analyzed in the SPSS 20.0 statistical package program, and since the data were normally distributed, the Pearson Product-Moment Correlation Coefficient and Simple Linear Regression Analysis technique were used. According to the findings of the research, it was determined that there was a positive correlation between social skill level and making contact/social performance, self-control/thoughtfulness, self-assertiveness, emotional stability/coping with stress, task orientation, pleasure in exploring. In addition, the perception of social skills predict making contact/social performance, self-control/thoughtfulness, self-assertiveness, emotional stability/coping with stress, task orientation, pleasure in exploring significantly.

Keywords: Social emotional well-being; social skills; preschool period; young children

1. GİRİŞ

Okul öncesi dönem, tüm gelişim alanlarındaki becerilerin, davranışların olarak öğrenildiği bir zaman dilimidir. Öğrenmedeki hız ile öğrenilenlerin kısa ve uzun vadeli etkileri göz önüne alındığında, küçük çocukların gerek evde gerekse okulda gelişimlerinin desteklenmesi sürecinin önemi ortaya çıkmaktadır.

Okul öncesi dönemde gelişim sürecindeki alanların arasında sosyal ve duygusal gelişim de yer almaktadır. Sosyal ve duygusal gelişim alanları, farklılıklar gösterebilir de birbirleriyle sürekli olarak yoğun bir şekilde etkileşim halindedirler. Nitekim bazı kaynakların iki gelişim alanını ayrı ayrı ele alsalar da bazı kaynaklar sosyal duygusal gelişim alanı şeklinde birlikte değerlendirirler (DeGangi, 2000; Center on the Social Emotional Foundations for Early Learning 2008). İki gelişim alanındaki bu etkileşim, bazı kavramların hem sosyal hem de duygusal gelişimi ifade etmesinden kaynaklanabilmektedir. Örnek olarak empati kavramı, duygusal gelişimle doğrudan bağlantılı iken sosyal beceriler içinde de yer aldığından, sosyal gelişim bağlamında da ele alınabilmektedir (Hollan, 2012; Ornaghi, Conte ve Grazzani, 2020). İki gelişim alanının ortak noktası olabilen kavramlardan biri sosyal duygusal iyi oluşur. Sosyal duygusal iyi oluş, olumlu ruh sağlığı ve zindeliğini ifade edip, iyimserlik, güven, mutluluk, öz-değer, başarı, bir anlam ve amaca sahip olmak, diğerleriyle destekleyici ve memnun edici ilişkiler kurma, kendini anlama, diğerlerinin duygularına etkili bir şekilde karşılık vermeyi içerir (Weare, 2015). Sosyal duygusal iyi oluş, öz farkındalık, sosyal farkındalık, öz düzenleme, ilişki becerileri, duyarlı karar verme olmak üzere çeşitli sosyal duygusal yeterlilikleri içeren bir kavramdır (Collaborative for Academic Social, Emotional Learning, 2003).

Sosyal duygusal iyi oluş, çocukların sosyal ve duygusal yeterliliklerinin yanı sıra akademik başarı gibi bilişsel becerilerini, dil yeterliliklerini, fiziksel becerilerini de olumlu yönde etkileyebilmektedir. Örnek olarak Miyamoto, Huerta ve Kubacka (2015), sosyal duygusal becerilerin, kısa ve uzun süreli olarak bilişsel becerileri olumlu yönde etkilediğini ifade etmiştir. Grossman vd. (2021), sosyal duygusal iyi oluşun öğrenme açısından kritik öneme sahip olduğunu belirtip, akademik başarı için gerekliliğini ifade etmişlerdir. Rose-Krasnor ve Denham (2009), diğer insanlarla iletişim kurabilmek için sosyal duygusal yeterliliğe ihtiyacın olduğunu ifade etmiştir. Bjørgen (2015), Norveç'te yaşayan 3-5 yaş arasındaki çocuklarla yaptığı araştırmada, psikolojik, sosyal ve fiziksel olmak üzere genel iyi oluşun fiziksel etkinlikleri, aktif oyunu arttırdığını belirlemiştir. Görüldüğü gibi sosyal duygusal iyi oluş, diğer gelişim alanları ile etkileşim halindedir. Gelişim alanları ile iç içe olan sosyal duygusal iyi oluşun, okul öncesi dönemden itibaren desteklenmesi gereklidir.

Bagdi ve Vacca (2005), sosyal duygusal iyi oluşu etkileyen faktörleri, çocuk, aile ve çevre faktörleri olmak üzere üçe ayırmaktadır. Çocuk ile ilgili faktörler içerisinde sosyal beceriler de belirtilmiştir. Sosyal beceriler, kişilerarası ilişkilerdeki sosyal açıdan kabul edilebilir davranışlar olarak tanımlanabilmektedir (Mendo-Lazaro vd., 2018). Sosyal becerilerdeki yeterlilik, sosyal duygusal iyi oluş açısından koruyucu bir faktör olabilirken, sosyal beceri yetersizliği de risk faktörü olarak görülebilmektedir. Sosyal becerileri düzenli olarak gerçekleştiren çocukların sosyal duygusal iyi oluşlarının da olumlu yönde artabileceği düşünülebilir. Sosyal beceri yetersizliği olan çocukların akranlarıyla (Pepler ve Bierman, 2018), öğretmenleriyle (Poulou, 2015) sorunlar yaşayabileceği, akademik açıdan sorun yaşayabileceği (Montroy vd., 2014) düşünüldüğünde, sosyal duygusal iyi oluş açısından dezavantajlı olabileceği söylenebilir. Örnek olarak García-Fernández vd. (2022), sosyal beceri yetersizliğinin akran ilişkilerindeki yalnızlıkla, akran şiddetiyle ve depresyonla ilişkili

olabileceğini ifade etmiştir. Sosyal beceri yetersizliği yaşayan çocuklar, öğretmenleriyle çatışmaya dayalı ilişkiler geliştirebilirler (Baardstu vd., 2022). Sosyal beceri yetersizliği, çocukların sosyal uyumunu azaltabileceği için (Sanson, Hemphill ve Smart, 2004) gerek akranlarıyla gerek öğretmeniyle çatışmalı ilişkiler geliştirebilirler. Frogner vd. (2022), 3-5 yaş arası 121 çocukla yaptıkları araştırmada, düşük sosyal becerilerin okul performansını, başarısını azaltabildiğini belirtmişlerdir.

Görüldüğü üzere yaşamın ilk yıllarındaki sosyal becerilerin önemi uluslararası düzeyde çeşitli araştırmalarda ortaya konulmaktadır. Türkiye’de okul öncesi dönemde sosyal becerilerle ilgili araştırmalar özellikle son on yılda önemli düzeyde artış göstermiştir. Örnek olarak Özbey ve Aktemur Gürler (2019), çocukların motivasyon düzeyleri ile sosyal becerileri arasında anlamlı bir ilişkinin olduğunu belirterek, motivasyon düzeyinin artmasının çocukların sosyal becerilerini de arttırdığı belirtilmiştir. Kara ve Aslan (2018), okul öncesi dönemde drama temelli fen eğitimi etkinliklerinin çocukların sosyal becerileri üzerinde olumlu etkisinin olduğunu belirlemiştir. Çelik ve Akyol (2022), aile içerisinde çocuğa gösterilen sevginin, çocuğun sosyal becerileri üzerinde artırıcı bir etkiye sahip olduğunu vurgulamıştır. Gültekin Akduman, Günindi ve Türkoğlu (2015), problem davranışların sosyal beceriler üzerinde olumsuz etkisinin olduğunu belirlemiştir.

Sosyal becerilerde olduğu gibi Türkiye’de okul öncesi dönem çocuklarının sosyal duygusal iyi oluşla ilgili yapılan çalışmalarda da son yıllarda artış söz konusudur. Örnek olarak Erbay ve Amca Toklu (2021), 48-60 aylık çocukların okula uyumlarının sosyal duygusal iyi oluş halleri ile ilişkili olduklarını belirtirken, sosyal duygusal iyi oluş değişkenlerinden sosyal ilişki kurma, öz düzenleme, kendine güven, stresle başa çıkma, sorumluluk bilincinin yordayıcı rolünün olduğunu, keşfetme merakı değişkeninin ise yordayıcı rolünün olmadığını ifade etmişlerdir. Türkyılmaz ve Pekdoğan (2019), kız çocuklarının erkek çocuklarına göre sosyal davranışlarının daha yüksek düzeyde olduğunu vurgularken, anne babaların öğrenim düzeylerinin artmasının çocukların sosyal davranışlarını da olumlu etkileyebileceği ifade edilmiştir.

Konu ile ilgili alan yazın taramasında okul öncesi dönem çocuklarının sosyal becerileri ile sosyal duygusal iyi oluşları arasındaki ilişkinin ortaya konulduğu, sosyal becerilerin sosyal duygusal iyi oluşları üzerindeki yordayıcı rolünü ortaya koyan bir çalışmaya erişilememiştir. Okul öncesi dönem, kısa ve uzun süreli etkileriyle insan yaşamında önemli bir yere sahiptir (Tasker ve Harman, 2020). Yaşamın ilk yıllarındaki gelişimi ortaya koymak, çocukları daha iyi anlamayı sağlayabilecektir. Çocukların anlaşılması, ihtiyaçlarının giderilmesi için yapılabileceklerin daha geniş bir bakış açısıyla değerlendirilmesini sağlayabilir. Çocukların gelişim özelliklerinin detaylı bir şekilde ortaya konulması, ihtiyaçlarının karşılanması ve bu yöndeki farkındalığın gelişmesi, okul öncesi eğitimin kalitesini arttırabilecektir. Dolayısıyla küçük çocuklarla ilgili araştırmalar önem taşımaktadır. Bu araştırma ile Türkiye’deki okul öncesi dönem çocuklarını ele alan sosyal beceri ve sosyal duygusal iyi oluş konularındaki çalışmaların çeşitlendirilmesine katkı sunulabileceği düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, küçük çocukların sosyal becerilerinin sosyal duygusal iyi oluşları üzerindeki yordayıcı rolünün incelenmesidir. Bu bağlamda, aşağıdaki alt amaçların cevapları aranmıştır:

1. Küçük çocukların sosyal becerileri ile sosyal ilişki kurma/sosyal performans düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?
2. Küçük çocukların sosyal becerileri, sosyal ilişki kurma/sosyal performans düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?
3. Küçük çocukların sosyal becerileri ile kendini kontrol/öz düzenleme düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?
4. Küçük çocukların sosyal becerileri, kendini kontrol/öz düzenleme düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?
5. Küçük çocukların sosyal becerileri ile kendine güven/atılganlık düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?
6. Küçük çocukların sosyal becerileri, kendine güven/atılganlık düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?
7. Küçük çocukların sosyal becerileri ile stresle başa çıkma/duygusal dengelilik düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?

8. Küçük çocukların sosyal becerileri, stresle başa çıkma/duygusal dengelilik düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?
9. Küçük çocukların sosyal becerileri ile sorumluluk bilinci/görev yönelimi düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?
10. Küçük çocukların sosyal becerileri, sorumluluk bilinci/görev yönelimi düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?
11. Küçük çocukların sosyal becerileri ile keşfetmekten keyif alma düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?
12. Küçük çocukların sosyal becerileri, keşfetmekten keyif alma düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli/Deseni

Küçük çocukların sosyal becerilerinin sosyal duygusal iyi oluşları üzerindeki yordayıcı rolünün incelendiği bu araştırma ilişkisel tarama modelinden yararlanarak gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama yöntemi, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlar. İlişkisel tarama modeli ile değişkenlerin birlikte değişip değişmediği, değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır (Karasar, 2016).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki büyükşehirde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokulların anasınıflarına devam eden 5-6 yaş grubundan 144 çocuk (66 kız (%45.8), 78 erkek (%54.2)) oluşturmaktadır. Çalışmada yer alan çocukların özel gereksinimli olduklarına yönelik herhangi bir resmi tanı bulunmamaktadır. Öğretmenlerin ve ailelerin beyanları ve gözlemleri esas alınarak çocukların normal gelişim özellikleri gösterdiği varsayılmaktadır. Çalışma grubuna ilişkin bazı demografik bilgiler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Çalışma Grubuna Ait Demografik Bilgiler

Değişkenler	Kategoriler	<i>f</i>	%
Yaş	5 yaş	24	16.7
	6 yaş	120	83.3
Anne Öğrenim	Okur yazar değil	35	24.3
	Okur yazar	3	2.1
	İlkokul	59	41.0
	Ortaokul	35	24.3
	Lise	9	6.3
	Üniversite	3	2.1
Baba Öğrenim	Okur yazar değil	13	9.0
	Okur yazar	3	2.1
	İlkokul	43	29.9
	Ortaokul	47	32.6
	Lise	31	21.5
	Üniversite	7	4.9
Anne Yaş	20-30	75	52.1
	31-40	59	41.0
	41 ve üzeri	10	6.9
Baba Yaş	20-30	37	25.7
	31-40	90	62.5
	41 ve üzeri	17	11.8
Anne Meslek	Ev hanımı	143	99.3
	Serbest meslek	1	0.7

Baba Meslek	Çalışmıyor	13	9.0
	Memur	4	2.8
	İşçi	57	39.6
	Serbest meslek	70	48.6
Kardeş Sayısı	Kardeşi yok	2	1.4
	1 Kardeşi var	37	25.7
	2 Kardeşi var	49	34.0
	3 Kardeşi var	34	23.6
Kardeş Cinsiyeti	4 ve 4'ten Fazla kardeşi var	22	15.3
	Kardeşi yok	2	1.4
	Kız	34	23.6
	Erkek	41	28.5
	Hem kız hem erkek kardeşi var	67	46.5

Tablo 1'e göre, çalışma grubundaki çocukların %16.7'sinin 5 (n=24), %83.3'ünün (n=120) 6 yaş grubu çocuklardan oluştuğu görülmektedir. Çocukların %45.8'i (n=66) kız, %54,2'si (n=78) erkektir. Annelerin öğrenim düzeyleri incelendiğinde, önemli bir bölümünün (%41.0; n=59) ilkökul, babaların önemli bir bölümünün (%32.6; n=47) ortaokul mezunu olduğu tespit edilmiştir. Yaş değişkeni açısından, annelerin çoğunluğu (%52.1; n=75) 20-30 yaş grubunda iken; babaların çoğunluğunun (%62.50; n=90) 31-40 yaş arasında olduğu görülmektedir. Meslek açısından annelerin çoğunluğu (%99.3; n=143) ev hanımı, babaların önemli bir bölümü (%48,6; n=70) serbest meslek grubunda yer almaktadır. Kardeş sayısı açısından çocukların önemli bir bölümünün (%34; n=49) 2 kardeşe; kardeş cinsiyeti açısından çocukların önemli bir bölümünün (%46.5; n=67) hem kız hem erkek kardeşe sahip olduğu saptanmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırma ile ilgili etik kurul izni, Sinop Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan alınmıştır. Bu çalışmada araştırmacılar öğretmenlerle bireysel olarak tek tek görüşerek, araştırmacının amacı, kullanılan ölçeklerin özellikleri ve nasıl doldurulacağı hakkında öğretmenlere bilgi vermişlerdir. Bu doğrultuda öğretmenler her çocuk için ayrı ayrı Kişisel Bilgi Formu, Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği ve Sosyal Duygusal İyi Oluş, Psikolojik Sağlık Ölçeğini doldürülmüşlerdir. Veri toplama süreci üç hafta sürmüştür.

2.4. Veri Toplama Araçları

Araştırmada üç ölçme aracı yer almaktadır. Bu ölçme araçları Kişisel Bilgi Formu, Sosyal Beceri Değerlendirme Ölçeği ve Sosyal Duygusal İyi Oluş, Psikolojik Sağlık Ölçeğidir.

2.4.1. Kişisel bilgi formu

Form, araştırmacılar tarafından oluşturulmuş olup, çocuklara ilişkin yaş, cinsiyet, anne-baba eğitim düzeyi, anne-baba mesleği ile ilgili soruları içermektedir.

2.4.2. Sosyal beceri değerlendirme ölçeği

Avcıoğlu (2007) tarafından 4-6 yaş arasındaki çocukların sosyal becerilerini ortaya koymak amacıyla geliştirilmiş, öğretmen görüşlerine dayalı bir ölçme aracıdır. Beşli derecelendirme şeklinde oluşturulmuş Likert tipi bir ölçektir. SBDÖ 62 madde ve 9 alt ölçekten oluşan bir ölçme aracıdır. Alt ölçekler, kişiler arası beceriler (KB), kızgınlık davranışlarını kontrol etme ve değişikliklere uyum sağlama becerileri (KDKEDUSB), akran baskısı ile başa çıkma becerileri (ABBÇB), kendini kontrol etme becerileri (KKEB), sözel açıklama becerileri (SAB), sonuçları kabul etme becerileri (SKEB), dinleme becerileri (DB), amaç oluşturma becerileri (AOB), görevleri tamamlama becerileri (GTB) olarak tanımlanmıştır. Alt ölçekler; kişiler arası beceriler (KB) 15, kızgınlık davranışlarını kontrol etme değişikliklere uyum sağlama becerileri (KDKEDUSB) 11, akran baskısı ile başa çıkma becerileri (ABBÇB) 10, kendini kontrol etme becerileri (KKEB) 4, sözel açıklama becerileri (SAB) 7, sonuçları kabul etme becerileri (SKEB) 4, dinleme becerileri (DB) 5, amaç oluşturma becerileri (AOB) 3 ve görevleri tamamlama becerileri (GTB) 3 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin tamamı olumlu yönde düzenlenmiştir. Maddelere verilen tepkiler "Her zaman yapar", "Çok sık yapar", "Genellikle yapar", "Çok az yapar" ve "Hiçbir zaman yapmaz" şeklinde derecelendirilmiştir. Her zaman yapar 5, hiçbir zaman yapmaz 1 puan olarak değerlendirilmektedir. Düşük puan, sosyal becerilere yeterince sahip olunmadığını, yüksek puan ise

sosyal becerilere sahip olduğunu göstermektedir Tüm ölçek için iç tutarlılık katsayısı .98 olarak tespit edilmiştir. (Avcıoğlu, 2007). Bu çalışma kapsamında tüm ölçek için bulgularan iç tutarlılık katsayısı .98' dir.

2.4.3. Sosyal duygusal iyi oluş, psikolojik sağlamlık ölçeği (Social-emotional well being and resilience scale)

Mayr ve Ulich (2006) Sosyal Duygusal İyi Oluş, Psikolojik Sağlamlık Ölçeği' ni (PERİK) geliştirirken, "iyi olma" ve "olumlu gelişim" kavramlarına odaklanmıştır. Ölçekle ilgili yapılan son çalışmada, ölçeğin 6 alt ölçekli ve 30 maddelik son haline ulaşılmıştır (Mayr ve Ulich, 2009). Alt ölçekler, "Sosyal İlişki Kurma/Sosyal Performans, Kendini Kontrol/Öz düzenleme, Kendine Güven/Atılganlık, Stresle Başa Çıkma/Duygusal Dengelilik, Sorumluluk Bilinci/Görev Yönelimi, Keşfetmekten Keyif Alma/Keşfetme Merakı" şeklindedir. Beşli likert türündeki ölçeğin puanlaması, "Her zaman=5, Çoğunlukla=4, Bazen=3, Nadiren=2, Hiç=1" şeklindedir. Her bir alt ölçekte beş madde yer almaktadır. Ölçme aracı, okul öncesi eğitimi öğretmenleri tarafından doldurulmaktadır. PERİK 2018 yılında Türkçe' ye uyarlanmıştır. Uyarlama çalışmasında ölçeğin iç tutarlılık katsayısı, sosyal ilişki kurma/sosyal performans alt boyutu için .91, kendini kontrol/öz düzenleme alt boyutu için .91, kendine güven/atılganlık alt boyutu için .90, stresle başa çıkma/duygusal dengelilik alt boyutu için .74, sorumluluk bilinci/görev yönelimi alt boyutu için .92, keşfetmekten keyif alma/keşfetme merakı alt boyutu için .88' dir (Durmuşoğlu Saltalı vd., 2018). Bu çalışma kapsamında iç tutarlılık katsayısı, sosyal ilişki kurma/sosyal performans alt boyutu için .95, kendini kontrol/öz düzenleme alt boyutu için .95, kendine güven/atılganlık alt boyutu için .96, stresle başa çıkma/duygusal dengelilik alt boyutu için .87, sorumluluk bilinci/görev yönelimi alt boyutu için .97, keşfetmekten keyif alma/keşfetme merakı alt boyutu için .95 olarak belirlenmiştir.

2.5. Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri, SPSS 20.0 istatistik paket programında analiz edilmiştir. Verilerin dağılımının normalliğini test etmek amacıyla Basıklık (Kurtosis) ve çarpıklık (Skewness) değerleri incelenmiştir. Sosyal ilişki kurma alt boyutuna ilişkin basıklık değeri -.653 ile .401, çarpıklık değeri ise .329 ile .202; kendini kontrol/öz düzenleme alt boyutuna ilişkin basıklık değeri -.344 ile .401, çarpıklık değeri ise -.605 ile .202; kendine güven/atılganlık alt boyutuna ilişkin basıklık değeri -.763 ile .401, çarpıklık değeri ise -.273 ile .202; stresle başa çıkma alt boyutuna ilişkin basıklık değeri -.381 ile .401, çarpıklık değeri ise -.668 ile .202; keşfetmekten keyif alma alt boyutuna ilişkin basıklık değeri -.283 ile .401, çarpıklık değeri ise -.669 ile .202; sorumluluk bilinci alt boyutuna ilişkin basıklık değeri -.381 ile .401, çarpıklık değeri ise -.668 ile .202 arasında olup; toplam sosyal becerilerin basıklık değeri -.518 ile .401, çarpıklık değeri ise .117 ile .202 arasında değişmektedir. Kurtosis ve Skewness değerleri -1.5 ile +1.5 olduğu zaman normal dağılım kabul edilmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2013). Veriler normal dağıldığı için parametrik tekniklerden Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ve Basit Doğrusal Regresyon Analizi tekniklerinden yararlanılmıştır.

2.6. Araştırma ve Yayın Etiği

Yapılan çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi"nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

2.6.1. Etik kurul izni

Kurul adı = Sinop Üniversitesi İnsani Araştırmalar Etik Kurulu

Karar tarihi= 15/09/2022

Belge sayı numarası= 2022/135

3. BULGULAR

"Küçük çocukların sosyal becerileri ile sosyal ilişki kurma/sosyal performans düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?" araştırmanın ilk alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi sonuçları Tablo 2'de yer almaktadır.

Tablo 2. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri ile Sosyal İlişki Kurma/Sosyal Performans Düzeyi Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi Sonucu

Değişkenler	$\bar{X}$	SD	r
Sosyal Beceriler	198.88	47.89	-
Sosyal İlişki Kurma/ Sosyal Performans	17.52	5.09	.810*

* p <.01

Tablo 2'ye göre, küçük çocukların sosyal becerileri ile sosyal ilişki kurma/sosyal performans düzeyi arasında olumlu yönde, yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=.810$, $p<.01$). Bu sonuca göre sosyal becerileri arttıkça sosyal ilişki kurma/ sosyal performans düzeyi artmakta; sosyal becerileri azaldıkça sosyal ilişki kurma/sosyal performans düzeyi azalmaktadır.

“Küçük çocukların sosyal becerileri ile kendini kontrol/öz düzenleme düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?” araştırmanın ikinci alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri, Sosyal İlişki Kurma/Sosyal Performans Düzeyini Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	R	R ²	F	Std. Er.	β	t	p
Sosyal Beceriler Sosyal İlişki Kurma/ Sosyal Performans	.810	.657	271.760	.005	.810	16.485	.000*

* p<.01

Tablo 3'e göre, küçük çocukların sosyal becerileri, sosyal ilişki kurma/sosyal performans düzeyini ($R= 0.810$, $R^2 =0.657$, $F=271.760$, $p<.01$) anlamlı biçimde yordadığı görülmektedir. Sosyal ilişki kurmanın/sosyal performansın %66' sının, sosyal becerilerle açıklanabileceği söylenebilir.

“Küçük çocukların sosyal becerileri ile kendini kontrol/öz düzenleme düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?” araştırmanın üçüncü alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi sonuçları Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri ile Kendini Kontrol/Öz Düzenleme Düzeyi Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi Sonucu

Değişkenler	$\bar{X}$	SD	r
Sosyal Beceriler	198.88	47.89	-
Kendini Kontrol/Öz düzenleme	18.09	4.73	.800*

* p <.01

Tablo 4'e göre, küçük çocukların sosyal becerileri ile kendini kontrol/öz düzenleme düzeyi arasında olumlu yönde, yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=.800$, $p<.01$). Bu sonuca göre sosyal becerileri arttıkça kendini kontrol/öz düzenleme düzeyi artmakta; sosyal becerileri azaldıkça kendini kontrol/öz düzenleme düzeyi azalmaktadır.

“Küçük çocukların sosyal becerileri, kendini kontrol/öz düzenleme düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?” araştırmanın dördüncü alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri, Kendini Kontrol/Öz Düzenleme Düzeyini Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	R	R ²	F	Std. Er.	β	t	p
Sosyal Beceriler Kendini Kontrol/Öz Düzenleme	.800	.640	252.743	.005	.800	15.898	.000*

* p<.01

Tablo 5'e göre, küçük çocukların sosyal becerileri, kendini kontrol/öz düzenleme düzeyini (R= 0.800, R² = 0.640, F=252.743, p<.01) anlamlı biçimde yordadığı görülmektedir. Kendini kontrolün/öz düzenlemenin %64' ünün, sosyal becerilerle açıklanabileceği söylenebilir.

“Küçük çocukların sosyal becerileri ile kendine güven/atılmanlık düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?” araştırmanın beşinci alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi sonuçları Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri ile Kendine Güven/Atılmanlık Düzeyi Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi Sonucu

Değişkenler	$\bar{X}$	SD	r
Sosyal Beceriler	198.88	47.89	-
Kendine Güven/Atılmanlık	17.15	5.12	.839*

* p <.01

Tablo 6'ya göre, küçük çocukların sosyal becerileri ile kendine güven/atılmanlık düzeyi arasında olumlu yönde, yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (r=.839, p<.01). Bu sonuca göre sosyal becerileri arttıkça kendine güven/atılmanlık düzeyi artmakta; sosyal becerileri azaldıkça kendine güven/atılmanlık düzeyi azalmaktadır.

“Küçük çocukların sosyal becerileri, kendine güven/atılmanlık düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?” araştırmanın altıncı alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri, Kendine Güven/Atılmanlık Düzeyini Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	R	R ²	F	Std. Er.	β	t	p
Sosyal Beceriler Kendine Güven/Atılmanlık	.839	.704	337.332	.005	.839	18.367	.000*

* p<.01

Tablo 7'ye göre, küçük çocukların sosyal becerileri, kendine güven/atılmanlık düzeyini (R= 0.839, R² = 0.704, F=337.332, p<.01) anlamlı biçimde yordadığı görülmektedir. Kendine güvenin/atılmanlığın %70' inin, sosyal becerilerle açıklanabileceği söylenebilir.

“Küçük çocukların sosyal becerileri ile stresle başa çıkma/duygusal dengelilik düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?” araştırmanın yedinci alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi sonuçları Tablo 8'de yer almaktadır.

Tablo 8. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri ile Stresle Başa Çıkma/Duygusal Dengelilik Düzeyi Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi Sonucu

Değişkenler	$\bar{X}$	SD	r
Sosyal Beceriler	198.88	47.89	-
Stresle Başa Çıkma/Duygusal Dengelilik	17.56	3.82	.788*

* p <.01

Tablo 8'e göre, küçük çocukların sosyal becerileri ile stresle başa çıkma/duygusal dengelilik düzeyi arasında olumlu yönde, yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=.788$, $p<.01$). Bu sonuca göre sosyal becerileri arttıkça stresle başa çıkma/duygusal dengelilik artmakta; sosyal becerileri azaldıkça stresle başa çıkma/duygusal dengelilik düzeyi azalmaktadır.

"Küçük çocukların sosyal becerileri, stresle başa çıkma/duygusal dengelilik düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?" araştırmanın sekizinci alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları Tablo 9'da yer almaktadır.

Tablo 9. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri, Stresle Başa Çıkma/Duygusal Dengelilik Düzeyini Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	R	R ²	F	Std. Er.	β	t	p
Sosyal Beceriler Stresle Başa Çıkma/ Duygusal Dengelilik	.788	.621	232.835	.004	.788	15.259	.000*

* $p<.01$

Tablo 9'a göre, küçük çocukların sosyal becerileri, stresle başa çıkma/duygusal dengelilik ($R= 0.788$, $R^2 = 0.621$, $F=232.835$, $p<.01$) anlamlı biçimde yordadığı görülmektedir. Stresle başa çıkmanın/duygusal dengeliliğin %62' sinin, sosyal becerilerle açıklanabileceği söylenebilir.

"Küçük çocukların sosyal becerileri ile sorumluluk bilinci/görev yönelimi düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?" araştırmanın dokuzuncu alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi sonuçları Tablo 10'da yer almaktadır.

Tablo 10. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri ile Sorumluluk Bilinci/Görev Yönelimi Düzeyi Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi Sonucu

Değişkenler	$\bar{X}$	SD	r
Sosyal Beceriler	198.88	47.89	-
Sorumluluk Bilinci/Görev Yönelimi	19.11	5.05	.727*

* $p <.01$

Tablo 10' a göre, küçük çocukların sosyal becerileri ile sorumluluk bilinci/görev yönelimi düzeyi arasında olumlu yönde, yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=.727$, $p<.01$). Bu sonuca göre sosyal becerileri arttıkça sorumluluk bilinci/görev yönelimi düzeyi artmakta; sosyal becerileri azaldıkça sorumluluk bilinci/görev yönelimi düzeyi azalmaktadır.

"Küçük çocukların sosyal becerileri, sorumluluk bilinci/görev yönelimi düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?" araştırmanın onuncu alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Basit Doğrusal Regresyon Analizi sonuçları Tablo 11'de yer almaktadır.

Tablo 11. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri, Sorumluluk Bilinci/Görev Yönelimi Düzeyini Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	R	R ²	F	Std. Er.	β	t	p
Sosyal Beceriler Sorumluluk Bilinci/ Görev Yönelimi	.727	.528	158.927	.006	.727	12.607	.000*

* $p<.01$

Tablo 11'e göre, küçük çocukların sosyal becerileri, sorumluluk bilinci/görev yönelimini ($R= 0.727$, $R^2 = 0.528$, $F=158.927$, $p<.01$) anlamlı biçimde yordadığı görülmektedir. Sorumluluk bilincinin/görev yöneliminin %53' ünün, sosyal becerilerle açıklanabileceği söylenebilir.

“Küçük çocukların sosyal becerileri ile keşfetmekten keyif alma düzeyi arasında istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?” araştırmanın on birinci alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi sonuçları Tablo 12’de yer almaktadır.

Tablo 12. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri ile Keşfetmekten Keyif Alma Düzeyi Arasındaki İlişkiye Yönelik Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı Analizi Sonucu

Değişkenler	$\bar{X}$	SD	r
Sosyal Beceriler	198.88	47.89	-
Keşfetmekten Keyif Alma	19.05	4.86	.803*

* p <.01

Tablo 12’ye göre, küçük çocukların sosyal becerileri ile keşfetmekten keyif alma düzeyi arasında olumlu yönde, yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir (r=.803, p<.01). Bu sonuca göre sosyal becerileri arttıkça keşfetmekten keyif alma düzeyi artmakta; sosyal becerileri azaldıkça keşfetmekten keyif alma düzeyi azalmaktadır.

“Küçük çocukların sosyal becerileri, keşfetmekten keyif alma düzeyini istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?” araştırmanın on ikinci alt amacını oluşturmaktadır. Bu kapsamda uygulanan Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları Tablo 13’te yer almaktadır.

Tablo 13. Küçük Çocukların Sosyal Becerileri, Keşfetmekten Keyif Alma Düzeyini Yordamasına İlişkin Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	R	R ²	F	Std. Er.	β	t	p
Sosyal Beceriler Keşfetmekten Keyif Alma	.803	.645	257.475	.005	.803	16.046	.000*

* p<.01

Tablo 13’e göre, küçük çocukların sosyal becerileri, keşfetmekten keyif almayı (R= 0.803, R² = 0.645, F=257.475, p<.01) anlamlı biçimde yordadığı görülmektedir. Keşfetmekten keyif almanın %65’inin, sosyal becerilerle açıklanabileceği söylenebilir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Küçük çocukların sosyal becerilerinin sosyal duygusal iyi oluşları üzerindeki yordayıcı rolünün incelendiği bu çalışmanın sonuçlarına bakıldığında, sosyal beceri düzeyi ile sosyal ilişki kurma/sosyal performans, kendini kontrol/öz düzenleme, kendine güven/atılganlık, stresle başa çıkma/duygusal dengelilik, sorumluluk bilinci/görev yönelimi, keşfetmekten keyif alma/keşfetme merakı arasında anlamlı düzeyde ve olumlu yönde ilişki bulunmaktadır. Sosyal beceri düzeyi arttıkça, sosyal duygusal iyi oluşa ilişkin değişkenlerin düzeyleri artmakta, sosyal beceri düzeyi azaldıkça ilgili değişkenlerde de azalmanın olduğu görülmektedir. Ayrıca sosyal beceriler küçük çocukların sosyal ilişki kurma/sosyal performans, kendini kontrol/öz düzenleme, kendine güven/atılganlık, stresle başa çıkma/duygusal dengelilik, sorumluluk bilinci/görev yönelimi, keşfetmekten keyif alma/keşfetme merakı değişkenlerini de yordamaktadır. Sosyal becerilerin en çok yordadığı sosyal duygusal iyi oluş değişkeni kendine güven/atılganlık, en az yordadığı değişken ise sorumluluk bilinci/görev yönelimi olmuştur. Bu araştırmanın bulgularına göre okul öncesi dönem çocuklarının sosyal beceri düzeylerinin, sosyal duygusal iyi oluşlarıyla ilişkili ve sosyal duygusal iyi oluşu açıklayabilen bir değişken olabileceği söylenebilir. Alan yazındaki çeşitli araştırma bulguları, bu çalışma ile örtüşmektedir. Örnek olarak Rautakoski vd. (2021), 1-1.5 yaş arası 395 çocukla yaptıkları çalışmada, erken iletişim becerilerinin sosyal duygusal yeterliliği yordadığını, dil becerilerindeki gecikmenin sosyal duygusal problemlerle ilişkili olabileceğini ortaya koymuşlardır. Yıldırım ve Karaman (2016) tarafından yapılan çalışmada, okul öncesi dönem çocuklarının kişilerarası beceriler, sözel açıklama becerileri, kendini kontrol becerileri, dinleme, görevleri tamamlama ve sonuçları kabul etme becerilerinin, sosyal duygusal uyumla ilgili sosyal yaşamın gereklerine uygun davranma, akranlarla etkileşim, sosyal duruma uygun tepki verebilme alt boyutları arasında ilişki olduğu belirlenmiştir. Ashdown ve Bernard (2012) sosyal duygusal öğrenme becerilerine yönelik hazırlanan “Yapabilirsin! Erken Çocukluk Eğitimi Programı (You Can Do It! Early Childhood Education Program)’nı okul öncesi eğitime ve ilkokul 1. sınıfa devam eden çocuklara uyguladıkları çalışmalarında, programın çocukların iyi oluş düzeylerini

arttırdığını, dışa yönelik, içe yönelik ve aşırı hareketlilik sorunlarını azalttığını, akademik başarıyı yükselttiğini belirlemişlerdir. Görüldüğü gibi sosyal beceri, sosyal duygusal iyi oluş üzerindeki doğrudan etkilere sahiptir. Montroy vd. (2014), okul öncesi eğitime devam eden 118 çocuk ile yaptıkları çalışmada, sosyal becerilerin ve problem davranışların öz düzenleme ile erken okuryazarlık arasında aracılık rolüne sahip olduğunu ifade etmişlerdir. Araştırmacılar (Domitrovich vd., 2007; Jones, Greenberg ve Cowley 2015), sosyal açıdan yeterli çocukların, güvenli ve istikrarlı sosyal ilişkiler geliştirebileceklerini, sosyal ve duygusal yetersizlikleri olan çocukların ise uyum becerilerinin düşük olabileceğini ve davranış problemi sergileme olasılıklarının artabileceğini ifade etmişlerdir. Avustralya Sağlık ve Refah Enstitüsü (AIHW, 2012) sosyal ve duygusal açıdan yeterli çocukların kendine güvenen, iyi ilişkilere sahip, etkili iletişim kuran, akademik açıdan başarılı, sorumluluk bilincine sahip olabildiklerini ifade etmiştir. Konu ile ilgili araştırmalarda, bu çalışmadaki bulguları destekleyen sonuçlara rastlanabilmektedir. Sosyal beceriler, sosyal duygusal iyi oluş açısından incelenen tüm becerileri anlamlı bir şekilde yordamıştır. Bu açıdan araştırmanın bulgularının kendi içinde tutarlılık gösterdiği söylenebilir.

Bu araştırmanın bulguları doğrultusunda, sosyal becerileri düzenli olarak sergileyen çocukların akranlarıyla sosyal ilişki kurma, kendini kontrol, öz düzenleme ve stresle başa çıkmada yeterli, duygusal açıdan dengeli, sorumluluk bilincine sahip olabilecekleri ve keşfetmekten keyif alabilecekleri düşünülebilir. Araştırmanın bulguları, belirtilen tespitleri destekler niteliktedir. Bu bağlamda, elde edilen sonuçlar, okul öncesi dönemde küçük çocukların sosyal becerilerinin ve sosyal duygusal yeterliliğinin desteklenmesinin önemini ortaya koymaktadır. Örnek olarak, Jones, Greenberg ve Cowley (2015) tarafından gerçekleştirilen boylamsal araştırmada, okul öncesi dönem çocuklarının sosyal ve duygusal becerilerinin ergenlik dönemindeki eğitim, iş bulma, suça karışma, yasaklı madde kullanımı ve akıl sağlığı konularını etkileyebildiği ortaya konulmuştur.

Bununla birlikte sosyal becerilerin desteklenmesinde öğretmenler ve ailelerle ilgili değişkenlerin etkisiyle aile katılımının da önemi vurgulanmıştır (Durlak vd., 2011; Greenberg vd. 2003; Jones, Greenberg ve Cowley 2015). Tatter (2019), sosyal ve duygusal becerilerin belli zamanlarda yapılabilecek çalışmalar olmadığını gerekirse gün boyunca matematik gibi ilgisiz görünebilen etkinliklerde dâhil çeşitli şekillerde desteklenebileceğini vurgulamıştır. Özellikle COVID 19'un ardından çocukların sosyal duygusal gelişimlerinin desteklenmesi büyük önem taşımaktadır (U.S. Department of Education, Office of Special Education and Rehabilitative Services, 2021). Weare (2015), sosyal ve duygusal iyi oluşu desteklemek için okulu bütünsel bir yaklaşımla değerlendirmenin gerekliliğinden bahsetmiştir. Bu yaklaşıma göre okulu oluşturan tüm sistemlerin (öğretmen, çocuk, anne-baba, personel, program, fiziksel koşullar vb.) göz önünde bulundurularak, bir arada çalışması, etkileşim içinde bulunması gereklidir.

Alan yazındaki çeşitli çalışmaların bulguları doğrultusunda, küçük çocukların sosyal ve duygusal becerilerinin geliştirilmesinde öğretmenlere, ailelere önemli görevler düştüğü söylenebilir. Bulgular ve alan yazındaki kaynaklar doğrultusunda, sosyal becerilerin desteklenmesinin çocuğun sosyal ilişkiler, öz düzenleme, atılganlık, sorumluluk bilinci, öğrenmekten keyif alma gibi birçok beceriyi desteklemeyi de beraberinde getirdiği söylenebilir (Baardstu vd., 2022; Frogner vd., 2022; Garcia-Fernandez vd., 2022; Sanson, Hemphill ve Smart, 2004).

Araştırmanın bulguları ve sınırlılıkları doğrultusunda konu ile ilgili yapılacak çalışmalara çeşitli öneriler sunulabilir. Bu çalışmada yer alan örneklem grubundan daha kalabalık, sosyo-ekonomik düzeyi, devam edilen okul türü gibi demografik değişkenlerin çeşitlilik gösterebildiği örneklem grupları ile çalışma tekrarlanabilir. Boylamsal çalışmalar ile elde edilen bulguların sürekliliği ortaya konulabilir. Öğretmen görüşlerinin yanı sıra çocuk, akran, anne-baba görüşlerinin, gözlem tekniğinin yer aldığı araştırmalar gerçekleştirilebilir. Sosyal becerilerin desteklenmesine yönelik öğretmen görüşleri incelenebilir. Öğretmen-çocuk, anne-baba-çocuk, öğretmen-anne-baba ilişkisi gibi küçük çocukların sosyal becerilerini etkileyebilecek çeşitli değişkenlerin bir arada ele alındığı çalışmalar yapılabilir. Öğretmenler tarafından sınıf ortamında çocuklara uygulanacak ve çocukların bireysel farklılıkları göz önünde bulundurularak sosyal becerilerine ve sosyal duygusal iyi oluşlarına destek olacak programlar hazırlanabilir. Bu programların hazırlanmasına yardımcı olmak ve uygulanması için öğretmenlere alanın uzmanları tarafından yüz yüze eğitimler verilebilir. Ayrıca öğretmenler çocukların sosyal becerilerini destekleyici okul dışı gezi çalışmaları yapabilirler. Ebeveynlere yönelik çocuklarının sosyal becerilerini ve sosyal duygusal iyi oluşlarını tanımak ve bu becerilerini desteklemeleri için eğitimler verilebilir. Anne babalar sınıf içi uygulanacak ve çocukların sosyal becerilerine katkı sağlayacak etkinliklere davet edilip,

sınıfta çocukları ile etkili zaman geçirebilirler. Aile katılımı çalışmaları kapsamında evde yapılabilecek çalışmalarla, anne-babaların çocukların sosyal becerilerini ev ortamında da desteklemeleri sağlanabilir.

5. BEYAN

Araştırma ve Yayın Etiği: Yapılan çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi”nde uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlıklı 2. bölümünde belirtilen eylemlerden de hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzni Beyanı:

Kurul adı = Sinop Üniversitesi İnsani Araştırmalar Etik Kurulu

Karar tarihi= 15/09/2022

Belge sayı numarası= 2022/135

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı: 1. yazar katkı oranı: % 50 (alan yazın incelemesi, veri analizi, giriş ve tartışma bölümlerinin yazımı, genel kontrol), 2. yazar katkı oranı: % 50 (etik kurul başvurusu, verilerin toplanması, veri girişi, yöntem ve bulgular bölümlerinin yazımı)

Çıkar Çatışması Beyanı: Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı: Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

6. KAYNAKÇA

AIHW (Australian Institute of Health and Welfare), (2012). *Social and emotional wellbeing: development of a children's headline indicator. Cat. no. PHE 158.* Canberra: AIHW.

Ashdown, D. M., & Bernard, M. E. (2012). Can explicit instruction in social and emotional learning skills benefit the social-emotional development, well-being, and academic achievement of young children? *Early Childhood Education Journal*, 39, 397-405.

Avcioğlu, H. (2007). Sosyal becerileri değerlendirme ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması (4-6 yaş). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 93-103.

Baardstu, S., Coplan, R. J., Eliassen, E., Brandlistuen, R. E., & Wang, M. V. (2022). Exploring the role of teacher-child relationships in the longitudinal associations between childhood shyness and social functioning at school: A prospective cohort study. *School Mental Health*, 14, 984-996. doi: 10.1007/s12310-022-09518-1.

Bagdi, A., & Vacca, J. (2005). Supporting early childhood social-emotional well being: the building blocks for early learning and school success. *Early Childhood Education Journal*, 33(3), 145-150.

Bjørngen, K. (2015). Children's well-being and involvement in physically active outdoors play in a Norwegian kindergarten: Playful sharing of physical experiences. *Child Care in Practice*, 21(4), 305-323.

Center on the Social Emotional Foundations for Early Learning (2008). *Handout 1.2 Definition of Social Emotional Development. CSEFEL Infant-Toddler Module.* <http://www.vanderbilt.edu/csefel/inftodd/mod1/1.2.pdf> (Erişim tarihi: 28.11.2022).

Collaborative for Academic Social, Emotional Learning. (2003). *Safe and sound: An educational leader's guide to evidence-based social and emotional learning (SEL) programs.* Chicago, IL.

Çelik, C., & Akyol, C. (2022). Okul Öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş çocukların sosyal becerilerinin ailelerin çocuk sevme düzeyleri açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 47, 363-369.

DeGangi, G. (2000). *Pediatric disorders of regulation in affect and behavior: A therapist's guide to assessment and treatment.* San Diego, CA: Academic Press.

Domitrovich, C. E., Cortes, R. C., & Greenberg, M. T. (2007). Improving young children's social and emotional competence: a randomized trial of the preschool “PATHS” curriculum. *Journal of Primary Prevention*, 28, 67-91.

Durlak, J. A., Weissberg, R. P., Dymnicki, A. B., Taylor, R. D., & Schellinger, K. B. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: a meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development*, 82, 405-432.

- Durmuşoğlu Saltalı, N., Erbay, F., Işık, E., & İmir, H. M. (2018). Turkish validation of social emotional well-being and resilience scale (PERIK). *International Electronic Journal of Elementary Education*, 10(5), 525-533.
- Erbay, E., & Amca Toklu, D. (2021). 48-60 Aylık çocukların okula uyumunun sosyal-duygusal iyi oluş ve psikolojik sağlamlık değişkeni açısından incelenmesi. *Turkish Studies Education*, 16(5), 2213-2226.
- Frogner, L., Hellfeldt, K., Angström, A. K., Andershed, A. K., Kallström, A., Fanti, K. A., & Andershed, H. (2022). Stability and change in early social skills development in relation to early school performance: A longitudinal study of a swedish cohort. *Early Education and Development*, 33(1), 17-37.
- García-Fernández, C. M., Romera, E. M., Monks, C. P., & Ortega-Ruiz, R. (2022). Peer aggression and victimisation: Social behaviour strategies in early childhood in Spain. *Early Childhood Education Journal*, doi: 10.1007/s10643-022-01348-9.
- Greenberg, M. T., Weissberg, R. P., O'Brien, M. U., Zins, J. E., Fredericks, L., Resnik, H., et al. (2003). Enhancing school-based prevention and youth development through coordinated social, emotional and academic learning. *American Psychologist*, 58, 466-474.
- Grossman, J. B., Sepanik, S., Portilla, X. A., & Brown, K. T. (2021). Solutions through social and emotional well-being. *Educational Equity*, MDRC, 1-8. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED614041.pdf> (Erişim tarihi: 28.11.2022).
- Gültekin Akduman, G., Günindi, Y., & Türkoğlu, D., (2015). Okul öncesi dönem çocukların sosyal beceri düzeyleri ile davranış problemleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(37), 673-683.
- Hollan, D. (2012). Emerging issues in the cross-cultural study of empathy. *Emotion Review*, 4(1), 70-78.
- Jones, D. E., Greenberg, M., & Cowley, M. (2015). Early social-emotional functioning and public health: the relationship between kindergarten social competence and future wellness. *American Journal of Public Health*, 105, 2283-2290.
- Kara, Y., & Aslan, B. (2018). Drama temelli fen etkinliklerinin okul öncesi öğrencilerinin sosyal beceriler üzerine etkisinin incelenmesi: Besinler konusu örneği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 698-722.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler* (31. Basım). Ankara: Nobel Yayınları.
- Mayr, T., & Ulich, M. (2006). *Perik: Positive entwicklung und resilienz im kindergartenalltag*. Staatinstitut für fröhpädagogik IFP.
- Mayr, T., & Ulich, M. (2009). Social-Emotional well-being and resilience of children in early childhood settings- PERIK: An empirically based observation scale for practitioners. *Early Years*, 29(1), 45-57.
- Mendo-Lazaro, S., del Barco, B.L., Felipe-Castaño, E., Polo-Del-Río, M.-I., & Gallego, D.I. (2018). Cooperative team learning and the development of social skills in higher education: The variables involved. *Frontiers in Psychology*, 9, 1536. doi: 10.3389/fpsyg.2018.01536.
- Miyamoto, K., Huerta, M. C., & Kubacka, K. (2015). Fostering social and emotional skills for well-being and social progress. *European Journal of Education*, 50(2), 147-159.
- Montroy, J. J., Bowles, R. P., Skibbe, L. E., & Foster, T. D. (2014). Social skills and problem behaviors as mediators of the relationship between behavioral self-regulation and academic achievement. *Early Childhood Research Quarterly*, 29(3), 298-309.
- Ornaghi V, Conte E., & Grazzani I. (2020). Empathy in toddlers: The role of emotion regulation, language ability, and maternal emotion socialization style. *Frontiers in Psychology*, 11, 586262. doi: 10.3389/fpsyg.2020.586862.
- Özbey, S., & Aktemur Gürler, S. (2019). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların motivasyon düzeyleri ile sosyal becerileri ve problem davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(1), 587-602.

- Pepler, D. J., & Bierman, K.L. (2018). *With a little help from my friends: The importance of peer relationships for social-emotional development*. Pennsylvania, PA: The Pennsylvania State University.
- Poulou, M. (2015). Teacher-student relationships, social and emotional skills, and emotional and behavioural difficulties. *IJEP – International Journal of Educational Psychology*, 4(1), 84-108.
- Rautakoski, P., Ursin, P. A., Carter, A. S., Kaljonen, A., Nylund, A., & Pijlaha, P. (2021). Communication skills predict social-emotional competencies. *Journal of Communication Disorders*, 93(3), 106138.
- Rose-Krasnor, L., & Denham, S. (2009). Social-emotional competence in early childhood. In K. H. Rubin, W. M. Bukowski, & B. P. Laursen (Eds.), *Handbook of peer interactions, relationships, and groups* (pp. 162–179). New York: The Guilford Press.
- Sanson, A., Hemphill, S. A., & Smart, D. (2004). Connections between temperament and social development: A review. *Social Development*, 13, 142–170.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2013). *Using multivariate statistics*. Boston: Pearson.
- Tatter, G. (2019). Research Stories: Teaching social and emotional skills all day. Usable Knowledge. *Harvard Graduate School of Education*. <https://www.gse.harvard.edu/news/uk/19/01/teaching-social-and-emotional-skills-all-day> (Erişim tarihi: 30.11.2022).
- Tasker, M., & Harman, L. (2020). Investing in early years: The importance of protecting children through comprehensive social protection during the critical first 1,000 days of life. *Global Social Policy*, 20(1), 21-25.
- Türkyılmaz, M. İ., & Pekdoğan, S. (2019). 6-7 yaş çocuklarda sosyal davranış ve okula hazırbulunuşluğun bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 14(20), 133-160.
- U.S. Department of Education, Office of Special Education and Rehabilitative Services (2021). *Supporting Child and Student Social, Emotional, Behavioral, and Mental Health Needs*, Washington, DC. <https://www2.ed.gov/documents/students/supporting-child-student-social-emotional-behavioral-mental-health.pdf> (Erişim tarihi: 30.11.2022).
- Weare, K. (2015). What works in promoting social and emotional well-being and responding to mental health problems in schools? *Partnership for Well-being and Mental Health in Schools*, (p. 1-15). <https://www.walworth.durham.sch.uk/wp-content/uploads/sites/59/2017/09/Promoting-Social-Emotional-Well-being-etc-NCB.pdf> (Erişim tarihi: 30.11.2022).
- Yıldırım, G., & Karaman, N. N. (2016). Okul öncesi dönemdeki çocukların sosyal duygusal uyumları ile sosyal beceri düzeyleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Turkish Studies*, 11(9), 965-978.

7. EXTENDED ABSTRACT

Early childhood term is a period in which skills and behaviours in all developmental areas are learned simultaneously. Considering the pace in learning and the short and long-term effects of what is learned, the importance of the process of supporting the development of young children both at home and at school becomes apparent.

Social and emotional development is also included among the areas in the development process in the early childhood term. Although social and emotional development areas differ, they are in constant interaction with each other. One of the concepts that can be the common point of the two development areas is social-emotional well-being. Social emotional well-being includes expressing positive mental health and well-being, optimism, confidence, happiness, self-worth, achievement, having a meaning and aim, making supportive and satisfying contact with others, self-understanding, responding effectively to the feelings of others.

In the literature review on the subject, no study was found regarding the correlation between the social skills and social emotional well-being of the children in the early childhood term, and the predictive role of social skills on their social emotional well-being. The early childhood term has a significant place in human life with its short- and long-term effects. Thus, research on young children is of importance. It is thought that this research can contribute to the diversification of the studies conducted on social skills and social emotional well-being of the children in the early childhood term in Turkey. The aim of this study is to examine the predictive

effect of young children's social skills on their social emotional well-being. In this context, answers were sought for the following sub-goals:

1. Is there a statistically significant relationship between the social skills of young children and the level of making contact/social performance?
2. Do young children's social skills significantly predict the level of making contact/social performance statistically?
3. Is there a statistically significant relationship between the social skills of young children and the level of self-control/ thoughtfulness?
4. Do young children's social skills significantly predict the level of self-control/ thoughtfulness statistically?
5. Is there a statistically significant relationship between the social skills of young children and the level of self-assertiveness?
6. Do young children's social skills significantly predict the level of self-assertiveness statistically?
7. Is there a statistically significant relationship between the social skills of young children and the level of coping with stress/emotional stability?
8. Do young children's social skills significantly predict the level of coping with stress/emotional stability statistically?
9. Is there a statistically significant relationship between the social skills of young children and the level of task orientation?
10. Do young children's social skills significantly predict the level of task orientation statistically?
11. Is there a statistically significant relationship between the social skills of young children and the level of pleasure in exploring?
12. Do young children's social skills significantly predict the level of pleasure in exploring statistically?

This research, which examines the predictive role of young children's social skills on their social emotional well-being, was carried out using the relational screening model. The sample group of the study consists of 144 children (66 girls (45.8%), 78 boys (54.2%)) from the 5-6 age group attending the kindergartens of primary schools affiliated to the Ministry of National Education in a metropolitan city in the Southeastern Anatolia Region. Three data collection tools were employed in this study. The data collection tools are Personal Information Form, Social Skills Evaluation Scale and Social Emotional Well-being, Psychological Resilience Scale. The data collection tools were filled in separately for each child by the teachers. The teachers were informed about the purpose of the research and data collection. The data of the research were analysed in the SPSS 20.0 statistical package program. Since the data were normally distributed, the Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Simple Linear Regression Analysis techniques were employed.

Given the results of this study in which the predictive role of social skills of young children on their social emotional well-being was examined, no positive and significant correlation was found between the level of social skills and making contact/social performance, self-control/thoughtfulness, self-assertiveness, coping with stress/emotional stability, task orientation and pleasure in exploring. As the level of social skills increases, the levels of the variables related to social emotional well-being increase, and there is a decrease in the related variables as the level of social skills decreases. Furthermore, social skills predicted the variables of young children's making contact/social performance, self-control/thoughtfulness, self-assertiveness, coping with stress/emotional stability, task orientation and pleasure in exploring. While social skills predicted the variables of social emotional well-being increase and self-assertiveness the most, they predicted the variable of task orientation the least. According to the findings of this study, it can be argued that the level of social skill of the children in the early childhood term may be a variable that is related to and can explain their social-emotional well-being. In line with the results obtained from the research, various implications can be suggested for the studies to be carried out on the subject. The study can be conducted with more crowded sample groups than that of this study, and with sample groups in which such demographic variables as socio-economic level and the type of school attended may vary. The continuity of the findings obtained with longitudinal studies can be demonstrated. In addition to teacher opinions, studies involving children's, peer's, parents' opinions and

observation technique can be carried out. Teachers' views as regards supporting social skills can be examined. Studies can be conducted to examine various variables that may affect the social skills of young children, such as teacher-child, parent-child, teacher-parent relationship as a whole. Programs that will be applied to children by teachers in the classroom and support their social skills and social-emotional well-being can be designed considering children's individual differences. In order to provide assistance in the preparation and implementation of these programs, face-to-face trainings can be delivered to teachers by specialists in the field. In addition, teachers can organize extra-curricular trips to support children's social skills.